

Lyon Francie

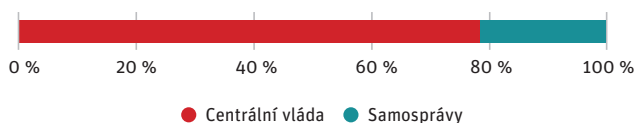
● **MĚSTO:**
1,1 mil. obyvatel

● **METROPOLITNÍ OBLAST**
2,0 mil.
(+2,8% pop. změna /5 let)

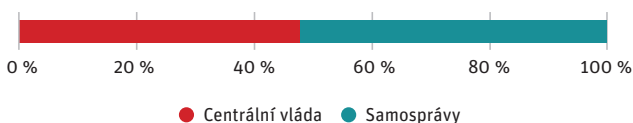
HDP: 135 % průměru HDP EU28
(+0,9% prům. roční změna HDP /5 let)

Jak fungují finance samospráv ve Francii

VEŘEJNÉ PŘÍJMY

KAPITÁLOVÉ VÝDAJE

Francie má **systém tří úrovní samosprávy**. Skládá se z 18 regionů (régions, včetně regionů mimo území metropolitní Francie), 101 départementů (départements) a 35 357 obcí (communes). Finanční nezávislost samosprávy je zakotvena v ústavě, zejména novelou z roku 2003. Tato novela zejména přikazuje státu, že **v případě převodu kompetencí na samosprávu musí být s kompetencemi převeden i adekvátní rozpočet/příjmy potřebné k výkonu daných kompetencí**.

Investiční pravomoc francouzských samospráv je základním kamenem systému. Mírně překračuje OECD průměr – ve Francii odpovídají investice samospráv 58 % veřejných investic (průměr OECD 57 %) (tedy 1,9 % HDP vs 1,7 % HDP OECD) i EU28 (52 % a 1,4 % HDP). Tři pětiny investic činí obce, po jedné pětině pak shodně regiony a départementy. Mezi nejdůležitější investice patří doprava a hospodářství (30 % investic samospráv), vzdělávání, bydlení a občanská vybavenost. Investice samospráv v posledním desetiletí (2007–2017) od ekonomické krize významně klesly (cca 15 %). **K většině investic samospráv dochází v rámci tzv. Contrat de plan Etat-région – smluv, které propojují v sedmiletých cyklech všechny úrovně veřejné správy pro zásadní investice a místní rozvoj obecně.**

Oproti jiným zemím OECD mají francouzské samosprávné celky velkou pravomoc samostatně vybírat daně. Daňové příjmy odpovídají 52 % všech příjmů samospráv (průměr OECD 45 % a EU28 41 %). Tomu odpovídá i nižší procento transferů a dotací ze strany státu (Francie 31 %, OECD 37 % a EU28 44 %). U obcí odpovídají daně 56 % a státní transfery a dotace 29 % příjmů. Systém bude v dohledné době reformován, jelikož stát plánuje zrušit rezidenční daň.

Přes vysokou fiskální autonomii samosprávních celků odpovídají jimi vybrané daně jen 6 % HDP a 20 % daňových příjmů veřejné sféry (OECD průměr 7 % HDP a 32 % daňových příjmů veřejné sféry, EU28 6 % HDP a 24 % daňových příjmů veřejné sféry).

Francie je specifická vysokou mírou samostatně vybíraných místních daní. Až do roku 2003 sdílené daně vůbec neexistovaly. Po reformách z let 2003, 2004 a 2010, kdy byla zrušena místní daň z příjmu právnických osob a byl zaveden systém částečného společného výběru daní. Zejména regiony a départementy přišly o velkou část své fiskální autonomie, jelikož došlo k daňové specializaci (předtím mohly všechny samosprávné celky vybírat stejné daně). Role sdílených daní bude pravděpodobně posilovat, jelikož se chystá další reforma spojená se zrušením rezidenční daně. Mezi sdílené daně v současné době patří vnitřní spotřební daň z energetických produktů (TICPE, stát, regiony a départementy), učňovská daň (stát a regiony), daň z pojišťovacích smluv (všechny úrovně), paušální daň ze síťových firem (energetika, železnice, telekomunikace – všechny úrovně). Po reformě by měly regiony dostávat i část DPH.

Francouzské samosprávy mají čtyři hlavní samostatně vybírané daně: rezidenční daň (obce a sdružení obcí), daň z nemovitosti a pozemková daň (ty se dělí mezi obce a départementy, ale systém pro určení celkové výše daně je řízen centrálně) a tzv. "Územní ekonomický příspěvek". Tato poslední daň se skládá z realitní daně a z daně z přidané hodnoty podniku a částečně nahradila zrušenou daň z příjmu právnických osob. Vybírají ji všechny úrovně samosprávy (obcím jde 27 %). Mezi další samostatně vybírané daně patří daň z převodu nemovitostí, dopravní

daň, odpadová daň, turistická daň, daň na elektřinu a další.

Hlavním daňovým zdrojem příjmů jsou globálně daně z nemovitosti (rezidenční daň, nemovitosti a pozemky), které v roce 2016 odpovídaly 59 % daňových příjmů samospráv (30 % celkových příjmů samospráv, přes 3 % HDP, když průměr OECD je 1 %). Toto procento jistě klesne se zrušením rezidenční daně, které je plánováno na 2021.

Tranferý a dotace ze státní kasy plní tři účely: kompenzace pro stabilizaci místních rozpočtů, vyrovnávání rozdílů v příjmech a implementace rozvojových/sektorových politik. Hlavní dotací pro všechny úrovně samosprávy je tzv. DGF – Dotation globale de fonctionnement, **celková dotace na běžné operace (50% všech dotací a transferů v roce 2016)**. Avšak tato dotace v posledních letech klesá. Stoupají naopak vyrovnávací transfery pro chudší oblasti. Mezi další mechanismy patří dotace městské solidarity, dotace venkovské solidarity a několik druhů vyrovnávacích fondů. Výše a výpočet všech dotací a transferů je každoročně určována finančním zákonem. Reforma mechanismu DGF už byla několikrát odložena.

Příjmy francouzské samosprávy z poplatků jsou relativně vysoké (16 % vs 15 % OECD a 12 % EU28). Jde především o poplatky za veřejné služby, vodu, elektřinu, plyn, jejichž výše je určována lokálně. Výnosy z majetku jsou zanedbatelné (1 % vs 2 % OECD).

Zdroj: <http://www.oecd.org/cfe/regional-policy/Observatory-on-Subnational-Government-Finance-and-Investment.htm>